

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 15. joulukuuta 2015
(OR. en)

15356/15

ELARG 73
COWEB 150

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	15234/15 ELARG 70 COWEB 148
Asia:	LAAJENTUMINEN SEKÄ VAKAUTUS- JA ASSOSIAATIOPROSESSI – Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston 15. joulukuuta 2015 antamat neuvoston päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista.

YLEISTEN ASIOIDEN NEUVOSTO**NEUVOSTON PÄÄTELMÄT LAAJENTUMISESTA SEKÄ VAKAUTUS- JA ASSOSIAATIOPROSESSISTA**

1. Neuvosto panee merkille komission 10. marraskuuta 2015 antaman tiedonannon EU:n laajentumisstrategiasta sekä Turkkiä, Montenegroa, Serbiaa, entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa, Albaniaa, Bosnia ja Hertsegovinaa ja Kosovoa* koskevat kertomukset ja niiden sisältämät päätelmät ja suositukset. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että komissio painottaa entistä vahvemmin tilannekuvaa, ohjeistuksen lisäämistä ja raportoinnin yhdenmukaistamista edelleen.
2. Eurooppa-neuvostossa 14. ja 15. joulukuuta 2006 saavutetun laajentumista koskevan uuden yksimielisyyden ja 16. joulukuuta 2014 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti neuvosto toistaa, että laajentuminen kuuluu edelleen Euroopan unionin keskeisiin politiikkoihin ja edistää rauhaa, demokratiaa, vaurautta, turvallisuutta ja vakautta maanosassamme. Neuvosto toistaa tässä yhteydessä EU:n varauksettoman sitoutumisen Länsi-Balkanin maiden eurooppalaiseen tulevaisuuteen. Turkki on edelleen keskeinen kumppani monilla aloilla. Aktiiviset ja uskottavat liittymisneuvottelut, joissa noudatetaan EU:n sitoumuksia ja vahvistettuja edellytyksiä, edesauttavat EU:n ja Turkin suhteita kehittymään täyteen mittaansa.
3. Neuvosto vahvistaa aiemmin antamiensa päätelmien mukaisesti sekä Kööpenhaminan poliittisten arviointiperusteiden ja yhteisenä kehyksenä suhteille Länsi-Balkanin maiden kanssa toimivan vakautus- ja assosiaatioprosessin puitteissa, että on tarpeen noudattaa laajentumista koskevan uuden yksimielisyyden mukaista oikeudenmukaista ja tiukkaa ehdollisuutta ja maan omien ansioiden periaatetta yhdistettynä EU:n valmiuksiin, niiden kaikissa ulottuvuuksissa, uusien jäsenten integroimiseksi.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

4. Neuvosto kiinnittää jatkossakin paljon huomiota laajentumisprosessin uskottavuuteen, jolla on edelleen ratkaiseva merkitys uudistusvauhdin ylläpitämisessä. Kansalaisten tukea laajentumiselle ja sen hyötyjen ja velvollisuuksien ymmärtämistä olisi lisättävä parantamalla strategista viestintää. Neuvosto odottaa komissiolta ja EUH:lta suunnitelmaa, joka koskee niiden ponnisteluiden ja toimien tehostamista, sekä jäsenvaltioilta ja kumppaneilta jatkuvaa sitoutumista tällä alalla. Neuvosto suhtautuu myönteisesti komission jatkuvaan pyrkimykseen panostaa aiempaa enemmän perusluonteisiin uudistuksiin prosessin varhaisessa vaiheessa erityisesti seuraavilla aloilla: oikeusvaltio, perusoikeudet, talouskehitys ja kilpailukyky, demokraattisten instituutioiden lujittaminen ja julkishallinnon uudistaminen.
5. Oikeusvaltio on yksi niistä arvoista, joille EU perustuu, ja se muodostaa sekä laajentumisprosessin että vakautus- ja assosiaatioprosessin ytimen. Keskeisiä haasteita ovat edelleen oikeusvaltion lujittaminen, myös toteuttamalla oikeudellisia uudistuksia ja torjumalla järjestäytynyttä rikollisuutta ja korruptiota, sekä perusoikeuksien vahvistaminen, mukaan lukien vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeudet, kansallisten vähemmistöjen syrjimätön kohtelu ja haavoittuvassa asemassa väestöryhmien, kuten romanien sekä homojen, lesbojen, biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten henkilöiden (HLBTI), syrjinnän torjunta. Neuvosto on hyvin huolissaan sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden aloilla ilmenevistä puutteista, joita olisi käsiteltävä määrätietoisesti ja tehokkaasti. Myös sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi on tehtävä lisää työtä. Olennaista on demokraattisten instituutioiden moitteeton toiminta, mikä edellyttää osallistavaa poliittista vuoropuhelua ja kompromissia etenkin parlamenteissa, sekä julkishallinnon uudistaminen. Kansalaisjärjestöjen toimintaedellytykset on varmistettava. Kestävän talouskehityksen varmistamiseksi tarvitaan lisätoimia, joilla parannetaan talouden ohjausjärjestelmää, kilpailukykyä, liiketoimintaympäristöä, kasvua ja työllisyyttä. Kaikilla näillä aloilla tarvitaan selkeää näyttöä uudistusten toteuttamisesta ja konkreettisista tuloksista.

6. Hyvät naapuruussuhteet ja alueellinen yhteistyö kuuluvat olennaisesti laajentumisprosessiin sekä vakautus- ja assosiaatioprosessiin ja edistävät vaurautta, vakautta, sovintoa ja otollista ilmapiiriä avointen kahdenvälisten kysymysten ja menneisyyden painolastin käsittelylle. Yleisesti tarvitaan lisätoimia ratkaisemattomiin kahdenvälisiin kiistoihin, muun muassa rajakiistoihin, puuttumiseksi, jotta varmistetaan, että ne eivät vaikuta kielteisesti liittymisprosessiin. Ratkaisematta olevat kiistat ja muut kysymykset olisi ratkaistava kansainvälisen oikeuden ja vakiintuneiden periaatteiden mukaisesti, muun muassa panemalla täytäntöön oikeudellisesti sitovat sopimukset, kuten perimyskysymyksiä koskeva sopimus.
7. Neuvosto on tyytyväinen alueellisen yhteistyön myönteiseen kehitykseen Kaakkois-Euroopassa ja Länsi-Balkanin alueella ja erityisesti edistymiseen yhteenliitettävyyden kehittämisessä alueen sisällä ja EU:n kanssa yhteenliitettävyyttä koskeva toimintasuunnitelma mukaan lukien. Neuvosto antaa täyden tukensa osallistavaa alueellista yhteistyötä vahvistaville aloitteille ja rakenteille. Neuvosto on myös tyytyväinen ponnisteluihin, joilla edistetään menneisyyden painolastista irrottautumista ja sovinnontekoa sekä tuetaan osallistavaa alueellista yhteistyötä, muun muassa edistämällä suvaitsevaa ilmapiiriä ja tuomitsemalla vihapuheen ja sodanaikaisen retoriikan kaikki muodot. Neuvosto toistaa, että on vältettävä kaikkia kiistanaiheita ja toimia, jotka voisivat vahingoittaa hyviä naapuruussuhteita ja riitojen rauhanomaista ratkaisemista. Tässä suhteessa tarvitaan jatkuvia ponnisteluja muun muassa kaikkien vähemmistöjen suojelemiseksi, yhdenvertaisten oikeuksien takaamiseksi kaikille kansalaisille sekä kadonneita henkilöitä ja pakolaisten paluumuuttoa koskevien kysymysten käsittelemiseksi. Neuvosto korostaa, että on edelleen käsiteltävä kotimaisia sotarikostapauksia sekä puututtava sotarikoksista rankaisematta jäämiseen ja varmistettava vastuuvuolisuus, mukaan lukien täysipainoisen yhteistyön tekeminen entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICTY) ja EULEXin erityisen tutkintaryhmän sekä asiantuntijalautakuntien kanssa ja niiden työn tukeminen.
8. Neuvosto toteaa erityisesti viisumipakon poistamisen olevan tärkeää kansalaisille ja kannustaa komissiota seuraamaan edelleen tiiviisti viisumipakon poistamiselle asetettujen kaikkien ehtojen täytäntöönpanoa muun muassa seurantamekanisminsa avulla. Neuvosto kehottaa asianomaisia viranomaisia jatkamaan aktiivisesti ponnistelujaan kaikkien tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi, jotta viisumivapaan matkustusjärjestelyn väärinkäyttö estettäisiin.

9. Neuvosto korostaa, että on yhä tärkeämpää syventää entisestään yhteistyötä ulkopoliittisissa kysymyksissä ja mukauttaa kannat vaiheittain EU:n ulkopoliittisiin kantoihin erityisesti niissä asioissa, joissa on kyse merkittävistä yhteisistä eduista, kuten päätettäessä rajoittavista toimenpiteistä.
10. Neuvosto palauttaa mieleen 12. helmikuuta 2015 pidetyn valtion- tai hallitusten päämiesten epävirallisen kokouksen suuntaviivojen ja uudistetusta Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden strategiasta 2015–2020 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti, että yhteistyötä on tärkeää tiivistää Länsi-Balkanin ja Turkin kanssa terrorismin torjumiseksi etenkin ampuma-aseiden laittoman kaupan torjunnan, terrorismin rahoituksen torjunnan, radikalisoitumisen torjunnan ja ehkäisyn sekä rajatarkastusten tehostamisen osalta käyttämällä parhaalla mahdollisella tavalla hyväksi alueellisia foorumeja, kuten Länsi-Balkanin terrorismin torjunnan aloitetta ja Salzburgin foorumia. Neuvosto kehottaa kumppaneitaan Länsi-Balkanin alueella tehostamaan oikeudellisia ja operatiivisia toimenpiteitään ampuma-aseiden laittoman kaupan torjumiseksi erityisesti parantamalla nykyisten tietokantojen käyttöä ja tiedonvaihtoa. Komissiota pyydetään ottamaan tämä asia käsittelyyn liittymistä edeltävän tuen puitteissa.
11. Neuvosto antaa Turkille ja Länsi-Balkanin maille, erityisesti Serbialle ja entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedonialle, tunnustusta siitä, miten ne ovat käsitelleet pakolais- ja muuttoliikekriisiä, jolla on ollut vakavia vaikutuksia tällä alueella. Neuvosto kehottaa lisäämään yhteistyötä EU:n ja tämän alueen välillä sekä itse alueella tilanteen käsittelemiseksi kiireellisesti, jotta havaittaisiin suojelun tarpeessa olevat henkilöt, toimitettaisiin apua, turvattaisiin EU:n ulkorajat, torjuttaisiin muuttajiin kohdistuvaa ihmiskauppaa ja muuttajien salakuljetusta sekä ehkäistäisiin laitonta muuttoliikettä. Neuvosto kehottaa jatkamaan itäisen Välimeren ja Länsi-Balkanin reittiä käsitelleen korkean tason konferenssin julkilausumassa esitettyjen suositusten täytäntöönpanoa. EU aikoo käyttää laajentumisprosessin sekä vakautus- ja assosiaatioprosessin mahdollistamia rahoitusvälineitä ja teknistä apua, myös liittymistä valmistelevaa tukivälinettä (IPA II), yhteistyön tiivistämiseksi ja tuen antamiseksi tällä alalla.

12. Neuvosto muistuttaa, että EU antaa laajentumisprosessille sekä vakautus- ja assosiaatioprosessille jatkuvasti rahoitustukea erityisesti liittymistä valmistelevalle tukivälineelle (IPA II) muodossa keskittyen keskeisiin painopisteisiin sekä johdonmukaisuuden parantamiseen rahoitustuen sekä sen edistymisen välillä, jota on yleisesti saavutettu liittymistä edeltävän strategian täytäntöönpanossa, budjettituen lisäämisessä ja hankkeiden priorisoinnissa.

LAAJENTUMINEN

TURKKI

13. Neuvosto vahvistaa pitävänsä tärkeinä EU:n suhteita Turkkiin, joka on ehdokasmaa ja unionille tärkeä kumppani, kuten korostettiin äskettäin pidetyssä EU:n ja Turkin johtajien huippukokouksessa. EU:n olisi edelleen pysyttävä Turkin poliittisten ja taloudellisten uudistusten ankkurina. Neuvosto on tyytyväinen Turkin uuden hallituksen hiljattain vahvistamaan sitoutumiseen, joka koskee liittymistä EU:hun. Palauttaen mieleen Eurooppa-neuvoston 15. lokakuuta 2015 antamat päätelmät on liittymisprosessille annettava uutta energiaa, jotta neuvotteluissa edistyttäisiin neuvottelukehityksen ja asiaankuuluvien neuvoston päätelmien mukaisesti. Tähän liittyen neuvosto suhtautuu myönteisesti luvun 17 (Talous- ja rahapolitiikka) avaamiseen 14. joulukuuta 2015. Neuvosto on valmis antamaan täyden tukensa Turkille, jos se aikoo tehostaa työskentelyään asetettujen avaamisedellytysten täyttämiseksi erityisesti lukujen 5, 8 ja 19 osalta. Neuvosto panee merkille, että komissio aikoo esittää vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä useista luvuista valmisteluasiakirjoja, tämän kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden kantoihin. Turkki voi nopeuttaa neuvottelujen vauhtia etenemällä tarkistuskohtien toteuttamisessa, täyttämällä neuvottelukehityksen vaatimukset ja noudattamalla sopimusvelvoitteitaan suhteessa EU:hun.

14. Tässä yhteydessä ja äskettäin pidetyn EU:n ja Turkin johtajien kokouksen tulokset huomioon ottaen neuvosto suhtautuu myönteisesti laajaan ja johdonmukaiseen strategiseen yhteistyöhön ja vahvistetuissa puitteissa, myös ministeritasolla, käytävään kattavaan säännölliseen poliittiseen vuoropuheluun. Neuvosto suhtautuu myönteisesti myös Turkin kanssa harjoitettavaan yhteistyöhön keskeisillä yhteisen edun ja yhteisten haasteiden aloilla, joita ovat esimerkiksi muuttoliike, terrorismin torjunta, energia, talous ja kauppa sisältäen tulliliiton. Nämä tärkeät toimintatavat täydentävät liittymisneuvotteluja, ja neuvosto on valmis kehittämään edelleen yhteistyötä Turkin kanssa vakiintuneissa puitteissa. Neuvosto kehottaa Turkia mukauttamaan politiikkaansa asteittain EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, kuten neuvottelukehyksessä edellytetään.
15. Neuvosto pitää arvossa Turkin anteliaisuutta yli 2 miljoonan syyrialaisen pakolaisen vastaanottamisessa ja heidän tarpeistaan huolehtimisessa. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että 29. marraskuuta 2015 ryhdyttiin toteuttamaan pakolaisia ja muuttoliikkeen hallintaa koskevaa EU:n ja Turkin yhteistä toimintasuunnitelmaa, joka on osa kokonaisvaltaista yhteistyöagendaa, jonka kulmakiviä ovat jaettu vastuu, keskinäiset sitoumukset ja täytäntöönpano. Neuvosto odottaa mielenkiinnolla toimintasuunnitelman ripeän ja tehokkaan täytäntöönpanon seurantaa tiiviissä yhteistyössä komission kanssa, jotta saataisiin aikaan tuloksia erityisesti laittomien muuttajavirtojen hillitsemisessä ja rikollisten salakuljetusverkostojen hajottamisessa.

16. Neuvosto panee myönteisenä seikkana merkille, että lainsäädännön EU:n säännöstöön mukauttamisen osalta Turkki on edennyt hyvin valmisteluissaan monilla aloilla ja erityisesti taloudellisten arviointiperusteiden osalta. Kuitenkin useat tapahtumat antavat aiheita vakavaan huolestumiseen. Turkin on kiireellisesti korjattava komission kertomuksessa yksilöidyt merkittävät puutteet ja käsiteltävä niitä vastaisuudessaakin erityisesti oikeusvaltion ja perusoikeuksien aloilla. Olisi ryhdyttävä kiireellisesti toimiin, jotta palautettaisiin luottamus oikeuslaitoksen riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen ja korjattaisiin merkittävä taantuminen sananvapauden ja kokoontumisvapauden aloilla. Neuvosto on erityisen huolestunut oikeudenkäynneistä kriittistä mediaa, toimittajia, kirjailijoita sekä sosiaalisen median foorumeita ja niiden käyttäjiä vastaan. Neuvosto kehottaa Turkkia varmistamaan, että vallanjaon periaatetta sekä ihmisoikeuksia, myös naisten, lasten ja vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia, uskonnonvapautta ja omistusoikeuksia kunnioitetaan täysin, ja tehostamaan kaikkien Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanoa. Neuvosto muistuttaa, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 46 artiklan mukaisesti sopimuspuolet sitoutuvat noudattamaan tuomioistuimen lopullisia tuomioita asioissa, joiden osapuolena ne ovat. Olisi myös käsiteltävä ensisijaisina niitä muita tärkeitä kysymyksiä, joissa edistymisen on ollut vähäistä tai sitä ei ole tapahtunut ollenkaan, kuten korruption torjuntaa. Näiden kuten myös muidenkin kysymysten ratkaisemiseksi neuvosto katsoo, että yhteistyön lisääminen oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien alalla lähentää Turkia EU:hun. Tähän liittyen neuvosto panee merkille komission sitoutuneen saattamaan näitä keskeisiä aloja koskevat valmistelut päätökseen vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä, tämän kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden kantoihin.
17. Neuvosto tuomitsee kaikki terrori-iskut ja väkivaltaisuuDET Turkissa ja ilmaisee solidaarisuutensa Turkin kansalle. Neuvosto lupaa tukea terrorismin torjuntaa, kunhan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja kansainvälistä oikeutta kunnioitetaan.
18. Kaakkois-Turkin tilanteen osalta neuvosto kehottaa lopettamaan välittömästi terroristien väkivallan ja vaatii kaikkia osapuolia aloittamaan uudelleen rauhanneuvottelut, joiden tarkoituksena on saada aikaan kestävä poliittinen ratkaisu kurdikysymykseen. Näin siihen liittyvä terrorismi voisi loppua, mikä helpottaisi alueen taloudellista ja sosiaalista kehitystä.

19. Viisumivapauden osalta neuvosto panee merkille, että pakolaisia ja muuttoliikkeen hallintaa koskevan EU:n ja Turkin yhteisen toimintasuunnitelman toteuttaminen onnistuneesti voisi osaltaan nopeuttaa viisumivapautta koskevan etenemissuunnitelman toteutumista kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta. Neuvosto, joka pahoittelee Turkin tässä asiassa antamia yksipuolisia lausumia, joilla ei ole oikeudellisia vaikutuksia, korostaa, että on tärkeää, että Turkki panee täysimääräisesti ja tehokkaasti täytäntöön sekä takaisinottosopimuksen että viisumivapautta koskevan etenemissuunnitelman suhteessa kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin, mihin kuuluu yhteistyö oikeus- ja sisäasioissa sekä kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten pääsy syrjimättömästi ilman viisumia Turkin alueelle. Tätä odotettaessa painopisteenä on edelleen Turkin ja EU:n jäsenvaltioiden välillä jo olemassa olevien kahdenvälisen takaisinottosopimusten ja vastaavissa muissa sopimuksissa olevien määräysten asianmukainen täytäntöönpano sekä yhteisten rajojen tehostettu valvonta kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kanssa. Neuvosto odottaa kiinnostuneena komission kertomuksia Turkin edistymisestä viisumivapautta koskevaan etenemissuunnitelmaansa sisältyvien vaatimusten täyttämässä vuonna 2016.
20. Neuvottelukehyksen sekä aiemmin annettujen Eurooppa-neuvoston ja neuvoston päätelmien mukaisesti neuvosto toistaa, että Turkin on yksiselitteisesti sitouduttava hyviin naapuruussuhteisiin ja riitojen rauhanomaiseen ratkaisemiseen Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisesti ja tarvittaessa vedoten Kansainväliseen tuomioistuimeen. Tältä osin unioni tuo jälleen kerran esiin vakavan huolensa ja kehottaa Turkkia välttämään kaikenlaisia uhkailuja tai toimia jotakin jäsenvaltiota vastaan tai kiistanaiheita tai toimia, jotka haittaavat hyviä naapuruussuhteita ja riitojen rauhanomaista ratkaisemista. Lisäksi EU korostaa jälleen EU:n jäsenvaltioiden kaikkia täysivaltaisia oikeuksia. Niihin kuuluvat muun muassa oikeus tehdä kahdenvälisiä sopimuksia ja oikeus tutkia ja hyödyntää luonnonvaroja EU:n säännösten ja kansainvälisen oikeuden, kuten YK:n merioikeusyleissopimuksen, mukaisesti. EU korostaa myös tarvetta kunnioittaa jäsenvaltioiden täysivaltaisuutta niiden aluemerellä ja ilmatilassa. Neuvosto muistuttaa, että Eurooppa-neuvosto ilmaisi 24. lokakuuta 2014 antamissaan päätelmissä vakavan huolensa itäisen Välimeren tilanteen jännittymisestä uudelleen sekä kehotti Turkkia osoittamaan pidättyvyyttä ja kunnioittamaan Kyproksen täysivaltaisuutta sen aluemerellä ja Kyproksen täysivaltaisia oikeuksia sen talousvyöhykkeellä.

21. Neuvosto palauttaa mieleen 11. joulukuuta 2006 antamansa päätelmät ja 21. syyskuuta 2005 antamansa julkilausuman ja toteaa syvästi pahoitellen, että Turkki toistuvista kehotuksista huolimatta edelleen kieltäytyy täyttämästä velvoitettaan panna assosiaatiosopimuksen lisäpöytäkirja täytäntöön täysimääräisesti ja kaikkia jäsenvaltioita kohtaan syrjimättömästi. Lisäpöytäkirjan täytäntöönpano voisi vauhdittaa neuvotteluprosessia huomattavasti. Ellei asiassa edistytä, neuvosto jatkaa vuonna 2006 aloittamiaan toimenpiteitä, jotka vaikuttavat edelleen neuvottelujen edistymiseen kokonaisuutena. Lisäksi Turkki ei valitettavasti edelleenkaan ole edistynyt tarvittavassa suhteidensa normalisoimisessa Kyproksen tasavallan kanssa. Neuvosto palauttaa mieleen EU:n jäsenvaltioiden liittymistä kansainvälisiin organisaatioihin koskevan kantansa. Neuvosto toistaa, että kaikkien jäsenvaltioiden tunnustaminen on liittymisprosessin välttämätön osatekijä. Neuvosto pyytää komissiota jatkamaan tilanteen seuraamista tiiviisti ja erityisesti raportoimaan tulevassa vuosittaisessa kertomuksessaan kaikista kysymyksistä, jotka sisältyvät 21. syyskuuta 2005 annettuun julkilausumaan. Tältä pohjalta neuvosto seuraa ja tarkastelee edistymistä edelleen tiiviisti asiaa koskevien päätelmien mukaisesti. Neuvosto toistaa kehotuksensa edistyä asiassa ilman lisäviivytyksiä.
22. Neuvosto suhtautuu myönteisesti osapuolten sitoutumiseen Kyproksen ongelman ratkaisemiseen, kuten 11. helmikuuta 2014 annettu yhteinen julkilausuma osoittaa ja kuten se on vahvistettu 30. lokakuuta 2015 annetulla lausumalla. Neuvosto panee merkille rohkaisevan kehityksen kuluneen vuoden aikana ja, kuten neuvottelukehyksessä korostetaan, odottaa Turkin tukevan aktiivisesti neuvotteluja, joiden on tarkoitus johtaa Kyproksen ongelman oikeudenmukaiseen, kokonaisvaltaiseen ja toimivaan ratkaisemiseen YK:n puitteissa, YK:n turvallisuusneuvoston asiankuuluvien päätöslauselmien mukaisesti ja unionin perusperiaatteita noudattaen. Turkin sitoutuminen ja konkreettinen panos tällaiseen kokonaisvaltaiseen ratkaisuun ovat ratkaisevan tärkeitä.

MONTENEGRO

23. Neuvosto on tyytyväinen, että liittymisneuvottelut Montenegron kanssa edistyvät edelleen. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että oikeusvaltiota koskevaan oikeudelliseen kehykseen on tehty parannuksia ja uusien instituutioiden perustamista valmistellaan. Neuvotteluprosessin yleisen etenemisen kannalta on nyt olennaista, että koko oikeusvaltiojärjestelmä tuottaa konkreettisia tuloksia, joiden tulisi erityisesti näkyä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Lisätoimia tarvitaan sananvapauden ja tiedotusvälineiden vapauden takaamiseksi, julkishallinnon uudistuksen toteuttamiseksi, instituutioiden riippumattomuuden vahvistamiseksi ja liiketoimintaympäristön parantamiseksi.
24. Neuvosto kehottaa kaikkia poliittisia puolueita osoittamaan vastuullisuutta ja osallistumaan jälleen rakentavaan vuoropuheluun, jossa keskeisenä poliittisen väittelyn foorumina on parlamentti. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että uusi vaalilainsäädäntö pannaan täysimääräisesti täytäntöön.
25. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille Montenegron myönteisen roolin alueellisen yhteistyön ja hyvien naapuruussuhteiden edistämisessä. Neuvosto kiittää Montenegroa sen yhteistyöstä ulkopoliittisissa kysymyksissä ja erityisesti sen yhtymisestä täysin EU:n ulkopoliittisiin kantoihin.
26. Neuvosto odottaa mielenkiinnolla 21. joulukuuta 2015 pidettävää liittymiskonferenssin seuraavaa kokousta, jossa avataan uusia neuvottelulukuja.

SERBIA

27. Neuvosto on tyytyväinen Serbian kuluneena vuonna toteuttamiin merkittäviin toimiin, joiden johdosta liittymiskonferenssissa 14. joulukuuta 2015 avattiin EU:hun liittymisestä käytävien neuvottelujen ensimmäiset neuvotteluluvut. Neuvosto pitää myönteisenä, että Serbia on esittänyt lukua 23 (Oikeuslaitos ja perusoikeudet) ja lukua 24 (Oikeus, vapaus ja turvallisuus) koskevat toimintasuunnitelmansa, joiden tulisi toimia selkeänä ohjeistuksena tuleville uudistuksille ja vakaan edistymisen saavuttamiselle näillä aloilla. Neuvosto muistuttaa, että näiden lukujen käsittelyssä on edistytävä samaan tahtiin kuin mitä neuvottelut etenevät kokonaisuutena.

28. Neuvosto rohkaisee Serbiää jatkamaan tätä myönteistä kehitystä ja tehostamaan lainsäädännön uudistamista ja tosiasiallista täytäntöönpanoa keskeisillä oikeuslaitoksen uudistamisen, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumisen sekä sananvapauden ja tiedotusvälineiden vapauden aloilla. Erityistä huomiota on kiinnitettävä perusoikeuksien täysimääräiseen kunnioittamiseen – erityisesti romanien ja muiden haavoittuvimpien ryhmien suojelu mukaan lukien – vähemmistöjen suojelua koskevan lainsäädännön tosiasialliseen täytäntöönpanoon, kansallisten vähemmistöjen syrjimättömään kohteluun koko Serbiassa muun muassa seuraavilla aloilla: koulutus, vähemmistökielten käyttö, media- ja uskonnollisten palvelujen käyttö vähemmistökielillä, sekä seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän torjumiseen. Neuvosto odottaa, että Serbia esittää jo aiemmin suunnitellut strategiset asiakirjat. Demokraattisten instituutioiden riippumattomuuden ja julkishallinnon aloilla samoin kuin toimivan markkinatalouden kehittämisessä ja liiketoimintaympäristön parantamisessa on myös edettävä pidemmälle.
29. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EU:n välittämällä vuoropuhelulla on aikaansaatu merkittävää edistystä, erityisesti 25. elokuuta tehdyt sopimukset. Neuvosto kehottaa Serbiää panemaan nämä sopimukset pikaisesti täytäntöön ja ryhtymään Kosovon kanssa laatimaan rakentavalta pohjalta tulevia sopimuksia, jotka pannaan täytäntöön. Serbian on osallistuttava aktiivisesti ja rakentavasti prosessiin, jonka tavoitteena on normalisoida suhteet Kosovoon ja jossa on edistytty huomattavasti, mistä ovat osoituksena erityisesti 25. elokuuta 2015 tehdyt sopimukset. Neuvosto aikoo seurata edelleen tiiviisti Serbian pyrkimyksiä jatkaa näkyvää ja kestäväää edistymistä Kosovon-suhteiden normalisoinnissa, kiinnittäen myös huomiota tähän mennessä tehtyjen sopimusten vilpittömään täytäntöönpanoon, jotta Serbia ja Kosovo voivat jatkaa lähentymistään Eurooppaan välttämällä sitä, että toinen voisi estää toista näissä pyrkimyksissä, ja jotta molemmat voivat käyttää täysimääräisesti oikeuksiaan ja noudattaa velvoitteitaan. Neuvosto muistuttaa, että Serbian on neuvottelukehyksen mukaisesti edistytävä Kosovon-suhteidensa normalisoinnissa luvun 35 perusteella samaan tahtiin kuin liittymisneuvotteluissa muutenkin edistytään.
30. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Serbia on yhä sitoutuneempi tekemään alueellista yhteistyötä. Serbian olisi vahvistettava edelleen hyviä naapuruussuhteita. Neuvosto kehottaa Serbiää mukauttamaan politiikkaansa asteittain EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, kuten neuvottelukehyksessä edellytetään.

VAKAUTUS- JA ASSOSIAATIOPROSESSI

ENTINEN JUGOSLAVIAN TASAVALTA MAKEDONIA

31. Neuvosto palauttaa mieleen entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta joulukuussa 2014 ja huhti- ja kesäkuussa 2015 antamansa päätelmät, Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisen EU:n sitoumuksen ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ehdokasmaan aseman. Neuvosto toistaa olevansa varauksettomasti sitoutunut entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian liittymisprosessiin.
32. Neuvosto toistaa olevansa hyvin huolissaan maan tilanteesta, erityisesti meneillään olevasta vakavasta poliittisesta kriisistä, jota leimaavat poliittinen jakautuneisuus, sovitteluratkaisun kulttuurin puuttuminen, sananvapauden ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden alalla tapahtunut taantuminen ja julkisia instituutioita koskevan luottamuksen jatkuva mureneminen. Neuvosto on tyytyväinen kesä-/heinäkuussa tehtyyn poliittiseen sopimukseen ja panee merkille tähän mennessä toteutetut toimet sen täytäntöönpanemiseksi, myös opposition paluun parlamenttiin ja vaalilainsäädäntöön hyväksytyt muutokset. Neuvosto kehottaa kaikkia osapuolia panemaan tämän sopimuksen kaikilta osin rakentavasti täytäntöön sovittua määräaikaa ja tavoitteita noudattaen entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja sen kansalaisten edun vuoksi. Neuvosto toistaa vaatimuksensa siitä, että maassa tarvitaan enemmän rakentavaa ja osallistavaa poliittista vuoropuhelua. Neuvosto pitää tärkeänä, että huhtikuussa 2016 pidettävät vaalit järjestetään uskottavasti kansainvälisiä normeja noudattaen, ja kehottaa kaikkia osapuolia varmistamaan tasapuoliset toimintaolosuhteet ja toteuttamaan Etyjin/ODIHR:n suositusten mukaiset vaaliuudistukset.
33. Neuvosto toistaa pitävänsä tärkeänä, että julki tulleet väitteet telekuuntelulla hankitun aineiston väärinkäytöstä ja asiaan liittyvän valvonnan puute tutkitaan perusteellisesti, riippumattomasti ja esteettömästi. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että asiaa tutkimaan on nimitetty erityisyyttäjä, joka vastaa oikeudellisen vastuun selvittämisestä, ja että parlamenttiin on perustettu tutkintavaliokunta, joka vastaa poliittisen vastuun selvittämisestä. Neuvosto kehottaa asianomaisia viranomaisia tukemaan näiden elinten riippumatonta toimintaa.
34. Neuvosto toistaa, että asianomaisten viranomaisten olisi tutkittava kattavasti, objektiivisesti ja avoimesti Kumanovossa 9. ja 10. toukokuuta 2015 sattuneet tapahtumat.

35. Neuvosto toistaa, että kaikkien osapuolten olisi noudatettava sitoumustaan panna täytäntöön kiireelliset ensisijaiset uudistukset oikeusvaltioperiaatteen noudattamisessa systemaattisesti esiintyvien ongelmien ratkaisemiseksi muun muassa seuraavilla aloilla: perusoikeuksien loukkaukset, oikeuslaitoksen riippumattomuus, tiedotusvälineiden vapaus, vaalit, korruptio, valtiollisten instituutioiden politisoituminen, valtion ja puolueiden välisten rajojen hämärtyminen ja valvonnan puutteet. Mitä tulee järjestelmän heikkouksien korjaamiseen oikeusalalla, korruption kitkemisessä sekä perusoikeuksien ja sisäasioiden alalla kiireellisten ensisijaisten uudistusten yhteydessä tarkoitetulla tavalla, neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että komissio aikoo jatkaa näiden alojen tiivistä seurantaan, myös liittymistä koskevassa korkean tason vuoropuhelussa.
36. Ohridin puitesopimuksen tarkistaminen on saatava päätökseen nopeasti ja puitesopimuksessa esitetyt suositukset on pantava täytäntöön.
37. Kuten edellisissä Eurooppa-neuvoston ja neuvoston päätelmissä todettiin, on edelleenkin oleellista pitää yllä hyviä naapurisuhteita, joihin sisältyy myös YK:n puitteissa neuvoteltu ja molempien osapuolten hyväksymä ratkaisu nimikysymykseen. Tältä osin neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että tärkeimpien poliittisten puolueiden johtajat sitoutuivat noudattamaan tätä tavoitetta 2. kesäkuuta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Nimikysymyksestä käydyt pitkälliset keskustelut on saatettava lopulliseen päätökseen viipymättä. Hyviä naapuruussuhteita vaarantavia toimia ja lausuntoja olisi vältettävä. Neuvosto panee merkille, että entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja Bulgarian välillä on jatkettu korkean tason ja asiantuntijoiden yhteydenpitoa, jolla pyritään vahvistamaan hyviä naapuruussuhteita, ja odottaa kiinnostuneena tästä toiminnasta saatavia tuloksia.
38. Neuvosto panee merkille, että komissio on valmis laajentamaan suositustaan siten, että se kattaisi liittymisneuvottelujen avaamisen entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa sillä ehdolla, että kesä-/heinäkuussa tehdyn poliittisen sopimuksen täytäntöönpano jatkuu ja kiireellisten ensisijaisten uudistusten täytäntöönpanossa tapahtuu merkittävää edistystä.
39. Neuvosto käsittelee joulukuussa 2014 antamiensa päätelmien ja sovittujen ehtojen mukaisesti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tilannetta uudelleen sen jälkeen, kun maassa on järjestetty vaalit huhtikuussa 2016, komission uuden kertomuksen pohjalta, jonka on tarkoitus valmistua ennen kesää.

ALBANIA

40. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Albania on edistynyt tasaisesti liittymisneuvottelujen avaamiselle asetettujen tärkeimpien painopisteiden käsittelyssä, erityisesti julkishallinnon uudistamisessa ja oikeuslaitoksen perinpohjaisen uudistamisen valmisteluissa, ja rohkaisee Albaniaa jatkamaan näitä toimia.
41. Neuvosto palauttaa mieleen, että vakiintuneen käytännön mukaisesti Eurooppa-neuvosto tarkastelee liittymisneuvottelujen avaamista sen jälkeen, kun komissio on arvioinut, että Albania on edennyt riittävästi jäsenyysehtojen täyttämisessä. Kesäkuussa 2014 annettuihin ja muihin aikaisempiin neuvoston päätelmiin viitaten neuvosto muistuttaa, että Albanian on täytettävä liittymisneuvottelujen avaamiselle asetetut viisi tärkeintä painopistettä ja että komissiota on pyydetty laatimaan vuotta 2016 koskevan kertomuksen lisäksi kattava ja yksityiskohtainen kertomus Albanian edistymisestä tärkeimpien painopisteiden käsittelyssä. Neuvosto muistuttaa myös, että tärkeimmät painopisteet on pantava täytäntöön kestäväällä, kokonaisvaltaisella ja osallistavalla tavalla.

Neuvosto toteaa, että tärkeimpien painopisteiden käsittelyä on jatkettava entistä määrätietoisemmin, erityisesti hyväksymällä oikeuslaitosta koskeva uudistuspaketti ja saamalla korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden ja myös laittoman ase- ja huumekaupan torjunnassa aikaan konkreettisia tuloksia kaikilla tasoilla ennakoivan tutkinnan, syytteiden ja lopullisten tuomioiden muodossa. Neuvosto korostaa, että oikeuslaitoksen uudistaminen edistää olennaisesti Albanian etenemistä liittymisprosessissa ja että sillä voi olla käännteentekevä vaikutus muihinkin uudistuksiin. Neuvosto toistaa kuitenkin, että Albanian on toteutettava tehokkaita lainsäädännöllisiä ja poliittisia toimenpiteitä, joilla tehostetaan ihmisoikeuksien suojaamista ja syrjinnän vastaisia politiikkoja muun muassa kaikkien Albanian vähemmistöjen yhdenvertaisen kohtelun ja niihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien käytön osalta, sekä sovellettava omistusoikeuksia.

42. Neuvosto odottaa, että Albaniassa annetaan ja pannaan täytäntöön lainsäädäntöä, jolla rikoksentekijät suljetaan pois julkisista viroista, mikä lisää kansalaisten luottamusta poliittisiin edustajiinsa ja julkisiin instituutioihin. Neuvosto toistaa, että Albanian olisi jatkettava talousuudistuksia, joilla pyritään lisäämään kilpailukykyä, ja rohkaisee Albaniaa puuttumaan myös jatkossa laajamittaiseen epäviralliseen talouteen ja parantamaan määrätietoisemmin liiketoiminta- ja investointiympäristöä.
43. Neuvosto korostaa, että rakentava ja jatkuva vuoropuhelu hallituksen ja opposition välillä EU:hun liittyvistä uudistuksista vaikuttaa olennaisesti Albanian etenemiseen kohti EU:ta.
44. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Albania jatkaa rakentavasti ja sitoutuneesti alueellista yhteistyötä, ja korostaa hyvien naapuruussuhteiden olennaista merkitystä. Neuvosto arvostaa myös sitä, että Albania on jatkanut politiikkansa täydellistä mukauttamista EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

BOSNIA JA HERTSEGOVINA

45. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Bosnia ja Hertsegovina on palannut uudistusten tielle, mikä on edellytyksenä sen liittymisprosessin etenemiselle. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Bosnia ja Hertsegovinan viranomaiset hyväksyivät heinäkuussa 2015 uudistusohjelman ja lokakuussa 2015 siihen liittyvän toimintasuunnitelman. Neuvosto panee merkille, että Bosnia ja Hertsegovina on tänä vuonna alkanut lähentyä unioniin, ja kehottaa maan johtoa jatkamaan samaan tahtiin uudistusten toteuttamista yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa. Uudistusohjelman täytäntöönpanossa on edistytävä merkittävästi, jotta EU voi ottaa Bosnia ja Hertsegovinan jäsenyyshakemuksen harkintaan, kuten erityisesti joulukuussa 2014 annetuissa ja muissa aikaisemmissa neuvoston päätelmissä todetaan.

46. Näin ollen neuvosto rohkaisee Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia jatkamaan kirjallisen sitoumuksen täytäntöönpanoa hyväksymällä tarvittavia uudistuksia ja panemalla niitä jatkuvasti täytäntöön erityisesti oikeusvaltioperiaatteen alalla, mukaan lukien korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, sekä julkishallinnon ja sosioekonomisella alalla. Neuvosto panee huolestuneena merkille, että sananvapauden ja tiedotusvälineiden vapauden harjoittamisen edellytyksiä on rajoitettu. Lisäksi maan on vahvistettava julkishallintoaan, luotava toimiva ja tehokas järjestelmä kaikille hallinnon tasoille ja otettava pikaisesti käyttöön toimiva EU-asioiden koordinoitimekanismi, jotta se voi selvitä liittymisprosessissa eteen tulevista haasteista. Jos Bosnia ja Hertsegovina edistyy tällä alalla, se voi hyödyntää täysimääräisesti saatavilla olevaa EU:n rahoitusta.
47. Neuvosto muistuttaa, että kun se pyytää komissiolta lausuntoa jäsenyyshakemuksesta, se pyytää komissiota kiinnittämään erityistä huomiota Sejdićin ja Fincin asiassa annetun tuomion täytäntöönpanoon.
48. Neuvosto toistaa, että vakautus- ja assosiaatiosopimuksen voimaantulon jälkeen Bosnia ja Hertsegovinan olisi kaikilta osin täytettävä tämän sopimuksen mukaiset sitoumuksensa ja velvoitteensa, joista kiireellisimmällä sijalla ovat vakautus- ja assosiaatiosopimuksen mukauttamiseen Kroatian EU:hun liittymisen johdosta liittyvät sitoumukset ja velvoitteet. Vakautus- ja assosiaatiosopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano ja sen mukauttaminen ovat tärkeä osa maan sitoutumista liittymisprosessiin.
49. Neuvosto muistuttaa, että Bosnia ja Hertsegovinan oikeuslaitoksen jäljellä olevat puutteet olisi korjattava oikeusalan jäsennellyn vuoropuhelun avulla, kuten Venetsian komission vuonna 2013 antamissa suosituksissa edellytetään. Neuvosto toistaa olevansa hyvin huolestunut valmisteluista, joiden tarkoituksena on järjestää valtiotason oikeuslaitoksesta osavaltiotason kansanäänestys *Serbitasavallassa*. Tällaisen kansanäänestyksen järjestäminen vaarantaisi Bosnia ja Hertsegovinan yhteenkuuluvuuden, suvereniteetin ja alueellisen koskemattomuuden. Se saattaisi myös heikentää pyrkimyksiä, joiden tarkoituksena on kaikkien Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisten sosioekonomisen tilanteen parantaminen ja edistymisen EU:hun lähentymisessä.

KOSOVO

50. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että vakautus- ja assosiaatiosopimus allekirjoitettiin Kosovon kanssa lokakuussa. Tämä sopimus, jonka toisena sopimuspuolena on yksinomaan EU, on ensimmäinen kattava sopimus EU:n ja Kosovon välillä. Sopimuksen tuleva tekeminen, voimaantulo ja täytäntöönpano eivät vaikuta jäsenvaltioiden kantoihin Kosovon asemasta. Odotettaessa komission kertomusta Kosovon edistymisestä viisumivapautta koskevaan etenemissuunnitelmaansa sisältyvien vaatimusten täyttämässä neuvosto pitää tärkeänä, että kaikki viisumipakon poistamiselle asetetut ehdot täytetään, ja rohkaisee Kosovoa jatkamaan ponnistelujaan, jotta se voi edistyä viisumivapauden toteuttamisessa. Rajoittamatta jäsenvaltioiden kantoja Kosovon asemasta neuvosto aikoo jatkaa keskusteluja puitesopimuksesta, jonka perusteella Kosovo voisi osallistua Euroopan unionin ohjelmiin.
51. Neuvosto on tyytyväinen Kosovon päätökseen perustaa tuomioistuinlaitokseensa erityisjaostoja ja kehottaa Kosovoa saattamaan viipymättä päätökseen kaikki menettelyt, jotta erityisjaostot voisivat aloittaa toimintansa mahdollisimman pian.
52. Kosovossa vallitsevasta poliittisesta umpikujasta on päästävä kiireellisesti ulos. Neuvosto tuomitsee Kosovossa esiintyneen väkivallan käytön poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä oppositiopuolueiden häiritsevän käytöksen parlamentin istunnoissa ja vaatii, että se lopetetaan välittömästi. Neuvosto kehottaa noudattamaan oikeusvaltioperiaatetta ja palauttamaan normaalit olosuhteet parlamentin toiminnalle asiaa koskevien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Kaikkien osapuolten olisi vastattava edessä oleviin haasteisiin osana yhteistä poliittisen vuoropuhelun avulla toteutettavaa toimintaa ja sitouduttava pikaisesti Kosovon EU-uudistussuunnitelman täytäntöönpanoon kaikilta osin.

53. Neuvosto kehottaa Kosovoa paneutumaan tarvittavien kattavien uudistusten täytäntöönpanoon, jotta se voi täyttää vakautus- ja assosiaatiosopimuksen mukaiset velvoitteensa. Tämä ja Kosovon lukuisat haasteet edellyttävät jatkuvaa vahvaa poliittista tahtoa Kosovolta ja jatkuvaa tukea EU:lta. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseen muun muassa parantamalla oikeuslaitoksen riippumattomuutta. Kosovon on tehostettava järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjuntaa ja saatava aikaan tuomioon johtavia syytetoimia julkisuuteen tulleista tapauksista. Tärkeät uudistukset, kuten vaaliuudistus ja julkishallinnon uudistus, on toteutettava ensi tilassa. Ihmisoikeuksien tosiasiallista edistämistä ja suojelua koko Kosovon alueella olisi jatkettava kiinnittäen huomiota myös kulttuuri- ja uskonnollisen perinnön suojeluun. Neuvosto panee tältä osin tyytyväisenä merkille Kosovon viime aikoina tekemät sitoumukset. Vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osallistamiseen ja suojeluun sekä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseen olisi niin ikään kiinnitettävä huomiota.
54. EU tukee myös jatkossa sekä taloudellisesti että teknisesti Kosovon sosioekonomista kehitystä osana maan EU-uudistussuunnitelmaa. Neuvosto kannustaa Kosovoa käyttämään sen vuotta 2016 koskevaa talouden uudistusohjelmaa perustana kasvun ja työpaikkojen lisäämiselle. Tässä ohjelmassa olisi otettava huomioon EU:n ja Länsi-Balkanin maiden välisen talous- ja rahoitusalan vuoropuhelun yhteiset päätelmät toukokuulta 2015. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa Kosovoa puuttumaan sen kansalaisia suoraan koskeviin sosioekonomisiin kysymyksiin ja saavuttamaan laajan yleisön tuen uudistussuunnitelmalle. Sääntely- ja valvontaelinten olisi oltava täysin toimintavalmiita. Kosovon on noudatettava sitoumustaan poistaa käytöstä Kosovo A -voimalaitos, joka on suurin yksittäinen pilaantumisen lähde Länsi-Balkanilla, ja kunnostaa sen alue.

55. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EU:n välittämässä vuoropuhelussa on aikaansaatu merkittävää edistystä, erityisesti 25. elokuuta 2015 tehdyt sopimukset. Neuvosto kehottaa Kosovoa panemaan nämä sopimukset pikaisesti täytäntöön ja ryhtymään Serbian kanssa laatimaan rakentavalta pohjalta tulevia sopimuksia, jotka pannaan täytäntöön. Kosovon on osallistuttava aktiivisesti ja rakentavasti prosessiin, jonka tavoitteena on normalisoida suhteet Serbiaan. Neuvosto aikoo seurata edelleen tiiviisti Kosovon pyrkimyksiä jatkaa näkyvää ja kestäväää edistymistä Serbian-suhteiden normalisoinnissa, kiinnittäen huomiota myös tähän mennessä tehtyjen sopimusten vilpittömään täytäntöönpanoon, jotta Kosovo ja Serbia voivat jatkaa lähentymistään Eurooppaan välttämällä sitä, että toinen voisi estää toista näissä pyrkimyksissä, ja jotta molemmat voivat käyttää täysimääräisesti oikeuksiaan ja noudattaa velvoitteitaan. Neuvosto muistuttaa, että edistyminen Serbian-suhteiden normalisoinnissa on vakautus- ja assosiaatiosopimuksen olennainen periaate ja että se tukee EU:n ja Kosovon välisten suhteiden ja yhteistyön kehittämistä.
56. Kosovon olisi jatkettava tiivistä ja tosiasiallista yhteistyötä EU:n oikeusvaltio-operaation (EULEX) kanssa ja myötävaikutettava aktiivisesti siihen, että EULEX suoriutuu kaikilta osin ja esteittä toimeksiannostaan, myös siinä vaiheessa, kun toimeksiantoa on tarkistettu kesäkuun 2016 jälkeen.